

PUBLI OVIDI NASÓ

HEROIDES

TRADUCCIÓ CATALANA
MEDIEVAL DE
GUILLEM NICOLAU

EDICIÓ CRÍTICA DE
JOSEP PUJOL

EDITORIAL BARCINO
BARCELONA
2018

ÍNDIX

PREFACI	5
INTRODUCCIÓ	11
I. VIDA I OBRES D'UN TRADUCTOR, ORIGEN I VIDA D'UNA	
TRADUCCIÓ	11
1. <i>Guillem Nicolau, escrivà, capellà i traductor</i>	11
2. <i>La traducció de les Heroides</i>	18
3. <i>La difusió de la traducció de les Heroides (1): testimonis literaris i documentals</i>	24
4. <i>La difusió de la traducció de les Heroides (2): la versió castellana i les gloses</i>	28
5. <i>La versió castellana anònima i el Bursario</i>	31
6. <i>Conclusió</i>	33
7. <i>Excursos</i>	33
7.1. <i>La versió castellana anònima i l'original català</i>	33
7.2. <i>L'original català de les gloses castellanes</i>	37
7.3. <i>Les citacions de Cerverí de Girona en les gloses</i>	39
7.4. <i>Les gloses de les Heroides al Tirant lo Blanc</i>	40
II. EL CORPUS DE LES <i>HEROIDES</i> I LA TRADUCCIÓ DE GUILLEM NICOLAU	42
1. <i>La constitució del corpus. Qüestions de datació i autoria</i>	42
2. <i>Fonts i caràcter de les epístoles 1-14 i 16-21</i>	46
3. <i>La traducció de Guillem Nicolau: contingut</i>	53
III. LES <i>HEROIDES</i> EN LA TRADICIÓ ESCOLAR LLATINA	55
1. <i>El comentari d'Ovidi i els mestres d'Orléans</i>	55
2. <i>Els Bursarii ovidianorum de Guillem d'Orléans</i>	60
3. <i>Les Heroides al cànon. Manuscrits escolars</i>	62

4. <i>Ovidi i les Heroides en les vides i accessus</i>	63
5. <i>Les Heroides llatines en l'ensenyament i les biblioteques catalans medievals</i>	68
IV. LES <i>HEROIDES</i> CATALANES EN EL MARC DE LES TRADUCCIONS ROMÀNIQUES (SEGLES XIII-XV).....	74
V. LA TRADUCCIÓ DE NICOLAU I LA TRADICIÓ LLATINA: PER A LA FILIACIÓ DEL TEXT	79
1. <i>Filiació de les introduccions</i>	81
2. <i>Les gloses marginals</i>	92
3. <i>Gloses dins el text</i>	94
4. <i>Filiació del text ovidià, novament</i>	96
VI. LES INTRODUCCIONS I LES GLOSSES DE GUILLEM NICOLAU: CARÀCTER I FONTS	98
1. <i>Les introduccions: caràcter i font</i>	99
2. <i>Les gloses: caràcter i fonts</i>	99
2.1. Gloses informatives (mitologia, onomàstica, geografia, etnografia).....	101
2.2. Restitució del context discursiu, paràfrasi i explicació	103
2.3. Retòrica. Argumentació. Figures	105
2.4. Generalitzacions de caràcter moral, psicològic i de casuística amorosa.....	107
2.5. Proverbis, dicta, autoritats, fonts i concordances.....	108
2.6. Gloses de caràcter textual i gramatical.....	110
2.7. Poesia, faula i veritat.....	111
2.8. Altres gloses.....	112
VII. DEL LLATÍ AL CATALÀ: LA TRADUCCIÓ A LA LLUM DE LES GLOSSES LLATINES.....	112
1. <i>Ordenació, explicació, paràfrasi</i>	116
2. <i>Amplificació, restitució, illació</i>	123
3. <i>Gloses sinonímiques</i>	129
4. <i>Lèxic i sentits figurats</i>	137
5. <i>Gloses llatines i duplicacions: del binomi sinonímic a la duplicitat d'alternatives i de variants</i>	139
VIII. EDICIÓ	157
1. <i>Manuscrits de la versió catalana de Guillem Nicolau</i>	157
2. <i>El manuscrit de la versió castellana</i>	165
3. <i>Filiació i relació entre els testimonis</i>	167
3.1. La relació <i>BPS</i>	168
3.2. La relació <i>PS</i>	171
3.3. Errors separatius de <i>P</i> i <i>S</i>	175

3.4. Mart i Cupido, déus o deesses? Traductor o copistes?	176
3.5. Casos especials: rastres de correccions i lliçons alternatives	177
3.6. Errors i lliçons alternatives en l'original? Indicis i problemes	178
3.7. <i>La tradició indirecta: el Tirant lo Blanc</i>	181
4. <i>Criteris d'edició</i>	183
 HEROIDES	 191
 APÈNDIX	 529
 SIGLES	 537
 BIBLIOGRAFIA	 539
1. EDICIONS DE REFERÈNCIA	539
2. ESTUDIS I EDICIONS	540
 GLOSSARI	 563
 ÍNDIX DE NOMS	 565